
»GOSPODARJI ZEMLJE«

(zapisi iz pomladi leta 1884)

Friedrich Nietzsche

25 [71]

Naraščajoče *poneumljanje*¹ in poprostačenje Evrope.

Naraščaj plemstva *l'homme supérieur* vse bolj osovražen.

[M]oralistična kultura Španca in Francoza v sovisju z jezuitizmom. Ta napačno razumljen.

Manko moralične praktike; občutki namesto principov.

25 [112]

Prvo vprašanje: gospodovanje zemlji² – anglosaško. Nemški element je dober ferment – ne ume gospodovati. Gospodovanje je v Evropi zgolj zato nemško, ker ima opravka z utrujenimi[,]³ starikavimi ljudstvi/narodi, njegovo *barbarstvo*, njegova zapoznena kultura ta, ki daje moč.

Francija *spredaj* v kulturi, znamenje *propada* Evrope. Rusija *mora* postati gospodar Evrope in Azije – mora *kolonizirati* in *osvojiti* Kitajsko in Indijo. Evropa kot Grčija pod gospodstvom Rima.

Evropo je torej treba dojeti kot center-kulture: nacionalne blaznosti naj nas ne zaslepijo, v *višji regiji* že *obstoji nenehna obojestrana odvisnost*. Francija in nemška filozofija. R. Wagner v letih 1830–50 in Pariz. Goethe in Grčija. Vse stremi po *sintezi evropske preteklosti v najvišjih duhovnih tipih* – – –

– neka vrsta **sredine**, ki *odkloni* bolešno(st) vsake nacije (npr. znanstveno

1 V izvorniku stavljeno s p r e s l e d k o m, v prevodu v *kurzivi*.

2 »Herrschaft der Erde«: besedo »Herrschaft« prevajam različno, da bi zajel njeno širše pomensko polje gospodovanja, gospodstva, gospodarjenja – v smislu izvajanja moči, oblasti, vladavine.

3 V izvorniku brez vejice, kar označujem z vejico oz. manjkajočim ločilom v malih oglatih [,] oklepajih, sicer pa se – kolikor je – mogoče držim Nietzschejeve »ortografije«.

histerijo Parižanov).

[To] **Nasilje/oblast** [die Gewalt] je pač [einmal] razdeljeno med *Slovane* in *Anglosase*. Duhovni vpliv *bi lahko bil* v rokah *tipičnega Evropejca* (tega je treba primerjati s *Atencem*, tudi s *Parižanom* – glej *Goncourtov opis v Renéju Mauperinu*). Dozdaj so Angleži neumni, Američani pa nujno površni (naglica)

Če pa Evropa zaide v *roke* [te] *drhali*, je evropske kulture *konec!* Boj revnih z bogatimi. Gre za poslednje razplamenenje. In *pravi čas spraviti na stran, kar je treba rešiti!* Naznačiti dežele, v katere se **kultura** lahko **umakne** – z določeno nedostopnostjo, npr. Mehika. -----

25 [113]

Suženjska morala
morala gospodarja. }

[I]n njuno nasprotje vrednot.

260

Okrutnost
naslada
sla gospodarjenja
sla imetja
zavist }

in kaj od tega je v dobrem, in v
pravičnosti, sočutju, resnicoljubnosti,
zvestobi, trudu[,] itd.

Bolestne vrline in to krepostnostno – in zdravlje roparice.

Nesorazmerno *malo* zavesti o naših *učink(ovanj)ih*. (Namere in nameni kot hoteno izbiranje učinkov[.])

Napačne predpostavke o naših vzgibih (temeljni dvom: *ali* naši zavestni občutki in [zavestne] misli »vzgibavajo«)[.]

Život [*der Leib*] kot učni mojster: morala[,] znakovna govorica afektov.

Škodovanje dobrih: dobri kot drugor[azr]edni, izroditev, poneumljanje, sovražnost do duhovnega razvoja.

Individuum in skupnost [*Gemeinde*].

»Individuum« kot množstvo in rast.

»Zlo/slabo« kot organična funkcija. Sočutiti. *Za* druge.

Religije kot morale s predpostavko drugih svetov: vendar kot gospodarji ali sužnji.

25 [114]

Koliko se naše, zdaj utečeno *razporejanje vrednot*, steka v povsem napačne predpostavke: izbor gospodujočih temeljnih vrednotenj [*Grundsätzungen*]. Poleg drugega! [NB!]

25 [115]

Nemci – kot *zapoznelci* – uničujejo véliki hod evropske kulture: Bismarck^[,] *Luther*^[,] npr.; nedavno, ko je Napoleon hotel Evropo spraviti v asociacijodržav (edini človek, ki je bil za to dovolj krepak!), so vse zapacali z »vojnamimiru« in izzvali nesrečo norosti-nacionalitet (s konsekvenco rasnih bojev v tako staro mešanih deželah kot [je] Evropa!) Tako so Nemci (Carl Martell) ustavili *saracensko* kulturo –: zmeraj so zaostali!

25 [116]

Bivajoči svet je *spesnitev* [*eine Erdichtung*] – daje se le postajajoči svet. – *Tako bi lahko bilo!* Pa spesnitev ne predpostavlja pesnika kot *bivajočnega* [seiend]? – Morda je spesnjeni drugi svet šele vzrok tega, da se pesnika *ima za bivajočnega* in *postavlja nasproti*. – Če je *bistveno* čutenja in mišljenja, da *mora* nastaviti zmote (»realitete«):

dajeta se čutenje in mišljenje: kako pa je to sploh *mogoče* v svetu postajanja? – *Negativne* lastnosti [:] površnost^[,] otopelost čutil^[,] počasnost duha^[,] so se preobrazile v *pozitivne* sile (*zlo/slabo je tudi tu izvor dobrega*).

[P]ostaviti sliko, izgotoviti, na osnovi manj indicev, nekaj postaviti kot *ostajajočno*, ker se spremembe ne *vidi*.

Ta *upesnjujoča* sila podpira sposobnost, da živimo.

25 [117]

Za »neoseben« so imeli izraz najmočnejših oseb (J. Burckhardt z *dobrim* instinktom pred palačo Pitti): »silni človek«, »*Gewaltmensch*« – prav tako Fidija – spregled posamičnih dražljajev. – A gospoda se rada skriva in razgublja, npr. *Flaubert* (pisma)^[,]

25 [118]

Moramo biti dobri *in* zli. Kdor ni bil dober zaradi šibkosti, je bil vselej pretirano zel.

25 [120]

Vsebujejo *zasnutek mnogih* oseb: pesnik se izda v svojih likih. Okoliščine nam približajo >en< lik: če se zelo spremenijo, na sebi vidimo tudi dva, tri like. – Iz vsak trenutka našega življenja se daje še mnogo možnosti: naključje je *vselej* v igri! – Sploh pa v zgodovini: usode *vsakega* ljudstva/naroda niso nujno v oziru kakšnega uma: v *vsakem* narodu/ljudstvu je *mного ljudskih/narodnih karakterjev/značajev*, in vsak dogodek hrani [*nährt*] enega bolj kot drugega[.]

25 [121]

Krotko barbarstvo

262

Dejansko *barbarstvo* Evrope – in naraščajoče:
 poneumljanje (»Anglež« se osnavlja kot normalni-človek)
 pogršanje (»japanizem«) (revoltni plebejec)
 prirast suženjskih vrlin in njihovih vrednot (»Kitajec«)
 umetnost kot nevrotično stanje pri umetnikih, sredstvo norosti: slast ob dejanstvenem (izguba ideala)

Nemci kot **zapoiznelci** (v politiki centralizacija monarhičnega, kot Richelieu: v filozofiji s Kantom *skepsa* (v prid poštenjakarstva in vrlin uradništva), s Heglom *panteizem* v prid čaščenja države, s Schopenhauerjem *pesimizem* v prid krščanske mistike »pascalizem«),
 slaba prehrana celotnega evropskega juga. Angleška boljša družba je *spredaj* zaradi prehrane,

»dobri človek« kot čredna žival, preobražen iz roparice,
 ta historična bolezen kot manko tvorne idealne sile – preostane
 »pravičnost« in »neškodljivost« v zunanjem smislu.

Gre za *krotko barbarstvo*, ki se približuje!

[V]eljava neumnih, žensk [*Frauen*] ipd.

25 [124]

Bab[nic]e [Weiber] želim oblikovati v obratno smer: Sandova in Madame de Staël pričata *proti* njim. (Sévigné in Eliot bi morali biti več kot pisateljici in sta tudi bili – deloma *pomoč v sili*[.]) Obsojam jih na *kupčijo*! Prezirajo naj komija [der commis]!

25 [127]

Prej so iskali božje namere v zgodovini; potem nezavestno umerjenost namer/smotrov, npr. v zgodovini kakega naroda/ljudstva, izoblikovanje idej ipd. Šele *zdaj* si so začeli – zaradi opazovanja zgodovine-živali – ustvarjati pogled za zgodovino človeštva: in prvi uvid je[.] da dozdej ni *«bilo»* nikakršnega načrta, ne za človeka, ne za ljudstvo. Najbolj groba naključja so bila na véliko to najbolj zapovedujoče – in so še zmeraj.

Pri *vsakem dejanju*, ki se še tako zaveda namena/smotra, je *summa* slučajnega[.] ne- namenskega/ne- smotrnega[.] namena/smotra- nezavednega//namena/smotra- ne- ozavedenega[.] na tem povsem prevladujoča, enaka [je] nekoristno izžarevajočemu žaru sonca: kar *bi imelo* smisel, je izginjaje pičlo.

263

25 [128]

»Koristen« je zgolj vidik za bližino: vseh *daljnih* posledic se ne da spregledati, in *vsako* ravnanje lahko taksiramo enako koristno in enako škodljivo.

25 [129]

1. *Vsa* dosedanja vrednotenja vrednot [Wertschätzungen] izhajajo iz stanj najgloblje *nevednosti*.

2. V sedanjih vrednotenjih [Schätzungen] se različne morale zmešajo.

25 [130]

Rousseau, s svojim favoriziranjem revnih, žensk, ljudstva kot suverena, je docela v *kristjanskem gibanju*: vse sužnostne napake in vrline je moč študirati

na njem, tudi najbolj neverjetno zlaganost.

(*Ta hoče učiti pravičnosti!*)

Njegovo nasprotje, *Napoleon* – antičen, prezira-ljudi[.]

25 [131]

Kdor je dozdej imel za opraviti s človekom v velikem stilu, ga je taksiral po temeljnih- lastnostih: nežnejših nians nima smisla upoštevati. Tako je storil Napoleon. Prav nič mu ni bilo do *krščanskih vrednot* – jemal jih je za *sploh nenavzoče* (– je imel do tega pravico)[.]

25 [132]

To stoletje, ko umetnosti dojamejo, da >ena< lahko prinaša na plano učinkovanja drugih: *morda ruinira te umetnosti!* npr. s poezijo *slikati* (Victor Hugo, Balzac, W. Scott itd.

264

z glasbo vzbujati *poetične občutke* (Wagner)
s slikarstvom vzbujati *poetične občutke*, ja, *filozofska* slutenja (Cornelius)
z romani zganjati *anatomijo in zdravilstvo norcev* itd.[.]

25 [133]

»ce talent (filozofija zgodovine) ne consistait pas, à *l'allemande*, dans l'improvisation risquée de théories sublimes« Taine [Essais de critique et d'histoire, 1858]

25 [134]

Princip:

osvajanje

človeštva:

»*gospodarji*

Zemlje«

1) *globok prezir do delujočih v tisku*

2) *ustvariti vrsto bitij*, ki

nadomesti duhovnika[.] učitelja in zdravnika

3) *aristokracija duha in života [Leib]*,

ki se goji/vzreja in jemlje vase vselej nove elemente, «se» ločuje od demokratičnega sveta ponesrečenih in polposrečenih.

25 [135]

V tej dobi, ko dojemamo, da znanost *začenja* graditi *sisteme*, je otročarija. Ampak, na dolgo odločati o metodah, čez stoletja! – *vodenje človeške prihodnosti* namreč **mora** nekoč priti nam v roko!

– *Metode*, ki same prihajajo iz našega instinkta, torej regulirane navade, ki že obstajajo

npr. izklop namer/smotrov.

25 [136]

Prikaz stroja »človek«

I. pogl. V skupni- usodi človeštva je naključje gospodarilo absolutno: *vendar* prihaja čas, ko *moramo* imeti cilje!!

II. pogl. Ciljev ni, ideali si nasprotujejo – so konsekvence mnogo ožjih razmerij, porojeni iz brezštevilnih zmot. Kritika vrednot – samorazpad morale.

III. pogl. Dozdajšnje napačno razumevanje *umetnosti*: gledala je *nazaj*, je pa ideal(o)-tvorna sila – obelodanja najbolj notranje upe in želje[.]

265

25 [137]

Pišem za vrsto človeka, ki ga še ni: za »gospodarje Zemlje«.

Religije kot tolažbe, zakrivanja [so] *nevarne*: človek verjame, da si sme *odpočiti*.

V Platonovem Tegau [*Theag.* 124 e] piše: »... vsak od nas bi bil rad gospodar[.] če se le da vseh ljudi, najraje pa *bog*.«

Ta nastrojenost mora zoper biti tu.

Angleži, Američani in Rusi – – –

25 [177]

Karakter *Evropejcev* je treba presojeti po odnosu to tujine, v *koloniziranju* : skrajno okrutno[.]

25 [222]

Dvajseto stoletje ima *dva obraza* : enega propada. Vsi razlogi, zaradi katerih so kdaj bile, so kdaj lahko nastale močnejše in obsežnejše duše kot kdajkoli (bolj brez predsodkov, bolj nemoralčne) pri šibkejših naturah učinkujejo v

smeri propada. Nastane morda nekakšna vrsta evropskega kitajstva, z blago budistično-krščansko vero, v praksi pa pametno-epikurejsko, kakor je Kitajec – reducirani ljudje.

*

»Dobri Evropejec«

(zapisi iz poletja in jeseni leta 1884)

26 [243]

Novo rangiranje

Predgovor k filozofiji večnega povratka

Vse strože spraševati: za koga še pisati? – Za mnogo tega, kar sem mislil, nisem našel nikogar zrelega; in Zaratustra je dokaz, da lahko >nekdo< govori z največjo razločnostjo, a ga nihče ne sliši. – Čutim se v razliki do *morale enakosti*.

266

ne-
ena-
kost
ljudi

1. Vodja in čreda. (pomen izoliranca)
ironija zoper moraliste
2. Popolni ljudje in okruški (problem babe [*des Weibes*]
npr., tudi znanstvenega človeka)
3. Posrečeni in ponesrečeni (zadnji morda višji v zasnovi,
tudi pri ljudstvih in rasah.
Problem: indogermansko in semitsko, zadnje bliže jugu.
Poleg tega: religioznejše, plemenitejše[,] več popolnosti
roparice, modrejše – prvo močnejših mišic[,] hladnejše[,] bolj
grobo[,] težje[,] pokvarljivejše)
4. Ustvarjajoči in »učenjaki« (»višji ljudje« edinole
ustvarjajoči)

ne-
ena-
kost
u-
stvar-
jajo-
čih.

5. Umetniki (kot majhni dovrševalci) toda v vseh vrednotenjih vrednot *odvisni*.
6. Filozofi (kot najbolj zaobsegajoči, pregledovalci, *opisovalci* v velikem) (toda v vseh vrednotenjih vrednot *odvisni*), že precej bolj neuspeli.
7. [T]vorci-čred (zakonodajalci), vladajoči, zelo ponesrečen tip (jemljejo *sebe* za *merilca vrednot*, kratka perspektiva)[.]
8. Vrednote-postavljajoči (ustanovitelji religije) **skrajno** neposrečeni in ponesrečeni.
9. Manjkajoči tip: človek, ki najkrepkeje ukazuje, vodi, postavlja nove vrednote, najobsežneje sodi o vsem človeštvu in ve za sredstva njegovega oblikovanja – posledično jih *žrtvuje za višjo* tvorbo.
Šele ko bo obstajala vlada zemlje, bodo nastala taka bitja,
verjetno dolgo *in v največji meri ponesrečena*.

ne-
ena-
kost
vi -
šjih
lju-
di

268

10. Občutek nepopolnosti, višji ali šibkejši,
razlikuje (vrednost/vrednota »grešnih občutkov«)
občutek v smeri popolnega, prevladuje
kot potreba (vrednost/vrednota pobožnih,
puščavnik, samostan, duhovnik)
sila, v čemer koli že moči *oblikovati* kaj popolnega
(vrednost/vrednota »lepih duš«, umetnikov,
državnikov)
(dionizična modrost) najvišja sila, *čutiti* vse nepopolno,
trpeče kot nujno (*vredno večnega ponavljanja*) iz
pre-siljenja [*Überdrang*]
ustvarjajoče sile, ki se mora vedno znova zlomiti
in izbira najobjestnejše[, najtežje poti
(princip kar največje neumnosti, bog kot hudič
in simbol objestnosti)
dozdajšnji človek kot *embrion*, v katerem se *prerivajo*
vse oblikujoče moči – –
temelj njegovega najglobljega *nemira* – – – –
najbolj ustvarjajoči kot najbolj trpeči?

26 [248]

Leibniz je zanimivejši od Kanta – tipično *nemški* : dobrovoljen, poln plemenitih besed, pretkan, gibek, voljan, posrednik (med krščanstvom in mehanicističnim svetovnim nazorom), zase neznansko drzen, skrit pod masko, dvorno-pronicljiv, navidez skromen.

26 [293]

Novo razsvetljenje.

Priprava

za »filozofijo večnega vračanja«.

26 [295]

Volja do nevednosti.

Volja do negotovosti.

Volja do neresnice.

Volja do moči.

Volja do trpljenja.

Volja do okrutnosti.

Volja do izničenja.

Volja do nepravičnosti.

Volja do grdega.

Volja do nezmernega.

volja do omame

volja do skrepenenja

269

26 [296]

Odstranitev volje, svobodne in nesvobode.

»[M]oranja« in »nujnosti«

»spoznanja na sebi« in »stvari na sebi«

spoznavanja zavoljo spoznanja

»dobrega in zlega«

hinavščine filozofov.

Dobri.

Umetniki.

Pobožni in blaženi.

26 [297]

Onstran dobrega in zlega.

Filozof kot višji umetnik.

[N]ovo rangiranje
O praznoverju.
Najtežja misel.

Omogočanje življenja modreca.
Družbena skritost modreca.
Njegova prehrana.
Njegova spolnost.
Posredljivost njegovih mnenj.
Čez-nacionalno, dobri Evropejec.
Učenci, itd. stopnje uvajanja.

26 [298]

Novo razsvetljenje.

270

Pred- govor in za- govor
za filozofijo večnega vračanja.
O praznoverju med filozofi.
Onstran dobrega in zlega.
Filozof – višji umetnik.
Novo rangiranje.
Omogočanje novega filozofa.
Najtežja misel kot kladivo.

26 [300]

Filozofi nastrojeni **proti**

vodijo jih instinktivne
 določitve vrednot
 v katerih se zrcalijo
zgodnejša (bolj nevarna
 kulturna stanja

- 1) videzu
- 2) menjavi
- 3) bolečini
- 4) smrti
- 5) telesnemu,
 čutom
- 6) usodi in
 nesvobodi

7) nesmotrnemu
poleg tega, vsemu človeškemu,
še bolj živalskemu, še bolj
snovnemu
verjamejo v absolutno spoznanje
spoznanje zavoljo spoznanja
zvezo kreposti in sreče
spoznavnost človeških ravnanj

napačna nasprotja npr. slast in bolečina
dobro in zlo

zapeljevanja/skušnjave govorice

26 [317]

O filozofiji in spoznanju se moram naučiti misliti bolj *orientalično*. *Jutrovski pregled čez Evropo*.

271

26 [318]

Višji človek.

O filozofih.

O vodjih črede.

O pobožnih.

O krepostnih.

O umetnikih.

Kritika višjega človeka.

26 [319]

Evropejci si pravzaprav umišljajo, da zdaj na Zemlji predstavljajo višjega človeka.

26 [320]

Friedrich Nietzsche.

Dobri Evropejci.

Predlogi za vzrejo novega plemstva.

26 [321]

- Daje se
- 1) monološka umetnost (ali v »razgovoru z bogom«)
 - 2) družbena umetnost, *société* predpostavljena, finejša vrsta človeka.
 - 3) demagogična umetnost[,] npr. Wagner za nemško »ljudstvo«, Victor Hugo

26 [324]

Velika vstaja drhali in sužnjem

mali ljudje, ki ne verjamejo več v svetnike in velike krepostneže
(npr. Kristus, Luther itn.[.])

meščani, ki ne verjamejo več na višjo vrsto vladajoče kaste
(npr. revolucija)

znanstveni rokodelci, ki ne verjamejo več v filozofe
babe, ki ne verjamejo več v višjo vrsto moškega.

26 [328]

Vera v »bit« je podlaga vse znanosti, vsega življenja, s tem ni nič določeno o *upravičenosti* za to vero[,] napake čutov (modro namesto rdeče) niso argument proti, da je list zelen. Nastanek *barvnotvornega* čuta v brezbarvnem svetu je nesmiselna misel.

Opisovanje in ugotavljanje dejstev.

26 [332]

1 Zakaj si *prisegajo*, da hočejo spoznati? »[R]esnično ljubše od neresničnega[.]«

2 Zakaj (dejansko) *hočejo spoznavati*?

3 Zakaj *naj bi spoznavali*? in – je *res?! Da hočejo raje to resnično*?

26 [334]

Vera v resnico

Samopašnost in boleestnost mnovega, kar se je dozday imenovalo »volja do resnice«.

Z grozovito resnostjo so filozofi svarili pred čuti in varanjem čutov. Globoki antagonizem filozofov in prijateljev prevare, umetnikov, se vleče skozi grško filozofijo: »Platon *proti Homerju*« – to je parola filozofov!

Nihče pa ni *dojel* hrbtne plati, nesposobnosti resnice za življenje in pogojenosti življenja s perspektivično iluzijo. – *Gre za eno najnevarnejših pretiravanj*, ne hoteti spoznanje v službi življenja, temveč *na sebi*, za vsako ceno; kakor nasladnež sledi svojim gonom, na sebi, brez kontrole drugih zdravilnih instinktov, če to ni neumnost, – – – –

273

26 [335]

Se lahko kdo zanima za to nemško cesarstvo? Kje je ta nova *misel*? Gre zgolj za novo kombinacijo moči? Toliko slabše, če ne ve, kaj hoče. *Mir* in zajamčeno dopuščanje sploh ni politika, ki jo respektiram. Gospodovati/gospodariti in najvišji misli pomagati k zmagi – edino, kar bi me lahko zanimalo v Nemčiji. Kaj me briga, da so Hohenzollerji tu ali niso tu? – Angleška *mala-duhovnost* je za zdaj največja nevarnost na Zemlji. Več teženja k veličini vidim v ruskih nihilistih kot pri angleški utilitarcih. Zračanje nemške in slovanske rase, – potrebujemo pa tudi najspretnjšega denarnega človeka, Žida, brezpogojno, da gospodarimo Zemlji.

26 [336]

1) smisel za realiteto

2) prelom z angleškim principom zastopanja ljudstva, potrebujemo zastopanje velikih interesov

3) potrebujemo brezpogojno hojo skupaj z Rusijo, z novim *skupnim* programom, ki v Rusiji ne dopusti, da zagospodarijo angleška navidezna bitja. Nikakršne ameriške prihodnosti!

4) evropska politika je nevzdržna, zoženje v krščanske perspektive pa *sploh veliki malheur*. V Evropi so vsi splašeni ljudje *skeptiki*, če to povedo ali ne. Mislim, da se nočemo utesniti ne v krščanske ne v ameriške perspektive.

26 [339]

Volja, ne pustiti se varati in volja pustiti se varati – – filozof pa? Religioznejš? Umetnik?

26 [341]

Kakor Francozi zrcalijo vljudnost in *esprit* francoske družbe, tako zrcalijo Nemci nekaj od globoke sanjave resnosti svojih mistikov in glasbenikov, in prav tako njihovo otročjost. V Italijanu je precej republikanske imenitnosti in umetnosti, dajati se dobro in ponosno, brez nečimrnosti.

274

26 [342]

Ne verjamejo več v filozofe, tudi učenjaki ne; to je skepsa **demokratske** dobe, ki *odklanja* ljudi višje vrste. Psihologija tega stoletja je bistveno usmerjena *proti* višjim naravam; hočejo jim zaračunati njihovo človeškost.

26 [352]

Ne zanimam se za

- 1) nacionalno državo, kot nekaj efemernega nasproti demokratičnemu celostnemu gibanju.
- 2) za delavsko-vprašanje, ker je delavec sam le vmesno dejanje.
- 3) za difference religije in filozofije, saj sta v poglavitni zadevi >eno<, namreč o dobrem in zlem, – kjer *jaz* dvomim.
- 4) za miselne načine, ki ne obdržijo života in čutov, in Zemlje
- 5) *ne* za *l'art pur l'art*, objektneže itd.

26 [353]

molitev za slepoto

moralna je izničena: prikazati *factum!* Preostane: »Jaz Hočem!«

Novo razporejanje. Zoper enakost.

Na mesto sodnika in kaznujočega ustvarjajoči.

naš *dober* položaj, kot žanjci

najvišja odgovornost – moj ponos!

Izzivanje najbolj zlega.

zakonodajalci in politiki

pobožni (zakaj nemožni?)

najprej visoko izgraditi život [*Leib*]: tu se že najde način mišljenja. Platon.

dozdaj, po dolgem kozmološkem pregledu, Grk kot človek, ki je doospel najdlje. Evropa.

(avgust–september 1885)

275

40[70]

» N e m š k o «

Vprašanja in pomišljaji.

nemški pesimizem

Nemška romantika.

Po-novni odkritelji Grkov.

Nemški anarhizem.

Nevarnost židovske duše.

Literati.

Ženske.

Puščavniki.

Demagogi v umetnosti.

Nemški stil.

Nemška glasba. jug Jutrovo (dva juga: Benetke in Provansa)

»Razsvetljenstvo« in moderne ideje

Šomosterska kultura.

Wagner-stvo.

Evropejci.

Nemški duh.

Jud

Voilà un homme.

»globina«

Kristjanski Evropejec

Izbral in prevedel Aleš Košar*

* V: Nietzsche Werke, Kritische Gesamtausgabe. Siebente Abteilung, Zweiter band: Nachgelassene Fragmente, Frühjahr bis Herbst 1884., str. 23–24, 37–46, 57, 68, 210–212, 226–229, 235–238, 240–241. Dritter Band: Herbst 1884 – Herbst 1885, str. 400. Izd. G. Colli & M. Montinari. Walter de Gruyter, Berlin/New York 1974Naslov/mednaslov prevajalčev.
